

Συχνές ερωτήσεις

Λουξεμβούργο, 4 Οκτωβρίου 2018

Ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2017 - Συχνές ερωτήσεις

1. Ποιος είναι ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου όσον αφορά τον προϋπολογισμό της ΕΕ;

Κάθε χρόνο, **υποβάλλουμε σε έλεγχο τους λογαριασμούς της ΕΕ και διατυπώνουμε γνώμη** σχετικά, αφενός, με την ακρίβεια και την αξιοπιστία τους και, αφετέρου, με τον βαθμό στον οποίο ο προϋπολογισμός της ΕΕ δαπανήθηκε σύννομα.

Αυτό αποτελεί τη βάση για τη **δήλωση αξιοπιστίας** την οποία υποχρεούμαστε να παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Το 2017, οι δαπάνες της ΕΕ ανήλθαν συνολικά σε 137,4 δισεκατομμύρια ευρώ.

2. Ενέκρινε το ΕΕΣ τους λογαριασμούς του οικονομικού έτους 2017;

Ναι.

Εγκρίναμε τους λογαριασμούς του οικονομικού έτους 2017 ως αξιόπιστους (διατυπώσαμε «γνώμη χωρίς επιφύλαξη»), όπως κάνουμε για κάθε οικονομικό έτος από το 2007 και εξής. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι λογαριασμοί του 2017 παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, της οικονομικής κατάστασης της ΕΕ και των αποτελεσμάτων της για το συγκεκριμένο οικονομικό έτος.

Παράλληλα με τη γνώμη μας σχετικά με τους λογαριασμούς, υποχρεούμαστε επίσης να γνωμοδοτήσουμε, βάσει των ελεγκτικών δοκιμασιών που διενεργούμε, σχετικά με το κατά πόσον οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί αυτοί πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ. Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος στις πληρωμές παρουσιάζει διαρκή βελτίωση τα τελευταία χρόνια: 2014: 4,4 %, 2015: 3,8 %, 2016: 3,1 %, 2017: 2,4 %. Επιπλέον, το 2017, μεγάλο

ECA Press

Mark Rogerson – Εκπρόσωπος Τύπου

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Υπεύθυνος Τύπου

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors

eca.europa.eu

τμήμα των δαπανών που υποβάλαμε σε έλεγχο —κυρίως πληρωμές βάσει δικαιωμάτων— δεν περιείχε σημαντικό επίπεδο σφάλματος.

Ως εκ τούτου, για δεύτερο συνεχή χρόνο, διατυπώνουμε **γνώμη με επιφύλαξη** σχετικά με τις πληρωμές του 2017. Ωστόσο, από το 1994 μέχρι πέρσι, διατυπώναμε κάθε χρόνο αρνητική γνώμη σχετικά με την κανονικότητα και τη νομιμότητα των δαπανών.

3. Τι είναι η «γνώμη χωρίς επιφύλαξη», η «γνώμη με επιφύλαξη» και η «αρνητική γνώμη»;

Η διατύπωση **«γνώμης χωρίς επιφύλαξη»** σημαίνει ότι τα στοιχεία παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης και είναι σύμφωνα με τους κανόνες περί χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και διαχείρισης.

Η διατύπωση **«γνώμης με επιφύλαξη»** σημαίνει ότι οι ελεγκτές αδυνατούν μεν να διατυπώσουν γνώμη χωρίς επιφύλαξη, αλλά τα εντοπισθέντα προβλήματα δεν είναι διάχυτα, ήτοι δεν απαντούν στο σύνολο του πληθυσμού.

Τέλος, η διατύπωση **«αρνητικής γνώμης»** υποδηλώνει την ύπαρξη εκτεταμένων προβλημάτων.

4. Τι νοείται ως «σημαντικό επίπεδο σφάλματος»;

Στην ελεγκτική ορολογία, νοείται το επίπεδο κάτω του οποίου **τα σφάλματα δεν θεωρούνται ότι έχουν σημαντικές συνέπειες**. Σημαντικό είναι το επίπεδο σφάλματος που είναι πιθανό να επηρεάσει τις αποφάσεις των χρηστών στους οποίους απευθύνεται η έκθεση ελέγχου. Τόσο εμείς όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτουμε ως όριο της σημαντικότητας το 2 %.

5. Τι είναι οι πληρωμές βάσει δικαιωμάτων και τι οι πληρωμές για την απόδοση δαπανών;

Οι **πληρωμές βάσει δικαιωμάτων** εξαρτώνται από την πλήρωση ορισμένων προϋποθέσεων. Ενδεικτικά παραδείγματα τέτοιων πληρωμών είναι οι άμεσες ενισχύσεις για τους γεωργούς (στο πλαίσιο του τομέα «Φυσικοί πόροι»), οι υποτροφίες σε φοιτητές και ερευνητές (στο πλαίσιο των δαπανών στον τομέα της ανταγωνιστικότητας), και οι μισθοί και οι συντάξεις των υπαλλήλων της ΕΕ (στο πλαίσιο του τομέα «Διοίκηση»).

Με τις **πληρωμές για την απόδοση δαπανών** η ΕΕ αποδίδει επιλέξιμες δαπάνες για επιλέξιμες δραστηριότητες. Τέτοιες πληρωμές πραγματοποιούνται, παραδείγματος χάριν, για ερευνητικά έργα (στο πλαίσιο των δαπανών στον τομέα της ανταγωνιστικότητας), για επενδύσεις στην περιφερειακή και αγροτική ανάπτυξη και για προγράμματα κατάρτισης (καλυπτόμενα από τις δαπάνες στους τομείς «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή» και «Φυσικοί πόροι»), καθώς και για έργα αναπτυξιακής βοήθειας (στον τομέα «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας»).

6. Παρουσιάζει βελτίωση η δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ;

Ναι.

Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος στις πληρωμές που πραγματοποιούνται παρουσιάζει σταθερή βελτίωση τα τελευταία χρόνια, έχοντας σημειώσει μείωση από το 4,4 % το 2014 στο 2,4 % το 2017. Επιπλέον, το 2017, περί το ήμισυ των δαπανών που υποβάλαμε σε έλεγχο δεν περιείχε ουσιώδες σφάλμα. Κάτι ακόμη που διαπιστώνουμε στους ελέγχους μας τα τελευταία χρόνια είναι ότι οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν ενισχυθεί σε μεγάλο βαθμό.

7. Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος εξακολουθεί βέβαια να είναι 2,4%. Τι σημαίνει αυτό;

Το 2,4% αποτελεί εκτίμηση του ποσού που δεν θα έπρεπε να έχει καταβληθεί από τον προϋπολογισμό της ΕΕ διότι δεν χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τους κανόνες της και, κατά συνέπεια, δεν ανταποκρίνεται είτε στον σκοπό που επεδίωκαν το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο με τη σχετική νομοθεσία είτε στους συγκεκριμένους εθνικούς κανόνες του εκάστοτε κράτους μέλους.

Στα συνήθη σφάλματα συγκαταλέγονται πληρωμές προς μη επιλέξιμους δικαιούχους ή έργα ή πληρωμές για την αγορά υπηρεσιών και αγαθών ή για επενδύσεις χωρίς ορθή εφαρμογή των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων.

8. Αυτό σημαίνει ότι σπαταλήθηκε ποσοστό 2,4 % των πόρων της ΕΕ;

Όχι.

Μια τέτοια προσέγγιση είναι παραπλανητική, καθώς υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ «σφάλματος» και «σπατάλης». Στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών που πραγματοποιούμε, ελέγχουμε αν τα κεφάλαια της ΕΕ δαπανήθηκαν σύννομα, αν οι καταλογισθείσες δαπάνες υπολογίστηκαν σωστά, καθώς και αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Σε αυτό αναφέρεται το ποσοστό 2,4 %.

Ορισμένα σφάλματα αφορούν πληρωμές που δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας: παραδείγματος χάριν, εσφαλμένες δηλώσεις εκτάσεων από γεωργούς ή ενίσχυση που χορηγήθηκε για έρευνα σε εταιρεία που χαρακτηριζόταν ως «μικρή ή μεσαία», μολονότι ανήκε εξ ολοκλήρου σε άλλη μεγαλύτερη. Μια περίπτωση τέτοιου σφάλματος εντοπίσαμε στη συγχρηματοδότηση δανείων στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ, η οποία πρέπει κατά κύριο λόγο να χρησιμοποιείται για τη στήριξη ΜΜΕ. Ωστόσο, ένα από τα χρηματοοικονομικά μέσα που ελέγξαμε είχε επενδύσει σχεδόν το 80% των δανείων σε εταιρείες που δεν ήταν ΜΜΕ.

Ακόμη και στις περιπτώσεις αυτές, τα κεφάλαια της ΕΕ μπορούν να έχουν κάποιον θετικό αντίκτυπο και να αποφέρουν οφέλη, μολονότι δεν τηρήθηκαν πλήρως οι όροι που αφορούσαν τη χρήση τους. Από την άλλη πλευρά, ορισμένες νόμιμες και κανονικές δαπάνες θα μπορούσαν, παρ' όλα αυτά, να θεωρηθούν ως κατασπατάληση πόρων, όπως οι λιμενικές υποδομές που κατασκευάστηκαν χωρίς να ληφθούν επαρκώς υπόψη οι μελλοντικές ανάγκες των εμπορευματικών μεταφορών.

9. Πώς προκύπτουν τα σφάλματα;

Τα σφάλματα προκύπτουν όταν φυσικά πρόσωπα ή οργανισμοί **δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες** που διέπουν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης από την ΕΕ. Οι δικαιούχοι, προκειμένου να είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση από την ΕΕ, υποχρεούνται να συμμορφώνονται με συγκεκριμένους ενωσιακούς, αλλά σε πολλές περιπτώσεις, και εθνικούς κανόνες. Οι κανόνες αυτοί έχουν θεσπιστεί ώστε να εξασφαλίζουν ότι οι δαπάνες δεν παρεμβαίνουν στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (π.χ. οι κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων και οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων) και ότι πραγματοποιούνται για τους επιδιωκόμενους από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο σκοπούς.

Τα σφάλματα προκύπτουν όταν οι **κανόνες αυτοί παραβιάζονται**. παραδείγματος χάριν, γεωργοί που δηλώνουν λάθος γεωργικές εκτάσεις, φορείς υλοποίησης έργων που δεν τηρούν τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων ή ερευνητικά κέντρα που ζητούν την απόδοση δαπανών που δεν σχετίζονται με τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα. Παραδείγματος χάριν, σε μια περίπτωση που εξετάσαμε, ΜΜΕ είχε χρησιμοποιήσει εσφαλμένη μεθοδολογία για τον υπολογισμό των ωρομισθίων και είχε δηλώσει περισσότερες από τις πραγματικές εργάσιμες ώρες για ορισμένους υπαλλήλους. Επιπλέον, όλοι οι υπάλληλοι που εργάζονταν στο έργο στην πραγματικότητα είχαν προσληφθεί από αδελφή εταιρεία, που δεν ήταν συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία επιχορήγησης. Σε μια άλλη περίπτωση, γεωργός εισέπραξε ενίσχυση στο πλαίσιο γεωργοπεριβαλλοντικού μέτρου, μολονότι δεν είχε συμμορφωθεί με καμία από τις σχετικές δεσμεύσεις.

Στην ετήσια έκθεση για το 2017 παρατίθενται περαιτέρω παραδείγματα σφαλμάτων που εντοπίστηκαν κατά τους ελέγχους μας.

10. Συνιστούν απάτη τα εντοπιζόμενα σφάλματα;

Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, όχι.

Απάτη είναι η δόλια παραπλάνηση με σκοπό τον προσπορισμό οφέλους. Μολονότι οι περιπτώσεις απάτης δεν εντοπίζονται εύκολα κατά την εφαρμογή των συνήθων ελεγκτικών διαδικασιών, διαπιστώνουμε ετησίως, στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών που διενεργούμε, αρκετές περιπτώσεις που εγείρουν υπόνοιες απάτης.

Το 2017 εντοπίσαμε 13 περιπτώσεις πιθανολογούμενης απάτης (έναντι 11 το 2016) σε πληθυσμό περίπου 700 πράξεων που υποβάλαμε σε έλεγχο. Όλες αυτές οι περιπτώσεις κοινοποιούνται στην OLAF, την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης της ΕΕ, η οποία διενεργεί σχετικές έρευνες και δίνει την κατάλληλη συνέχεια, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

11. Τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη έχουν εξουσίες που τους επιτρέπουν να προλαμβάνουν σφάλματα, καθώς και να τα διορθώνουν όταν εμφανίζονται. Τι αντίκτυπο έχει αυτό στο επίπεδο σφάλματος;

Συνολικά, τα διορθωτικά μέτρα των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και της Επιτροπής επέδρασαν θετικά στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος.

Εντούτοις, εάν η Επιτροπή, οι αρχές των κρατών μελών ή οι ανεξάρτητοι ελεγκτές είχαν αξιοποιήσει όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είχαν στη διάθεσή τους, θα μπορούσαν να είχαν αποτρέψει ή εντοπίσει και διορθώσει μεγάλο μέρος των σφαλμάτων πριν από την πραγματοποίηση των σχετικών πληρωμών.

Παραδείγματος χάριν, αν οι πληροφορίες αυτές είχαν αξιοποιηθεί, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος θα ήταν χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας του 2% το 2017 για τις συνολικές δαπάνες στον τομέα «Φυσικοί πόροι». Κατά την άποψή μας, αυτό δείχνει ότι οι υφιστάμενες δικλίδες ελέγχου είναι μεν επαρκείς, πρέπει όμως να ενισχυθούν καταλλήλως.

12. Πέρσι αναφέρατε ότι το ΕΕΣ έκανε βήματα προς την κατεύθυνση μια νέας προσέγγισης ενιαίου ελέγχου. Τι άλλαξε το 2017;

Το 2017 ήταν η πρώτη χρονιά κατά την οποία σημαντικό μέρος των δαπανών από όλους τους τομείς του προϋπολογισμού της ΕΕ πραγματοποιήθηκε κατ' εφαρμογή των **νέων κανόνων** που ισχύουν για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) της περιόδου 2014-2020. Εν τω μεταξύ, οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν ενισχυθεί σε μεγάλο βαθμό και αναμένουμε ότι θα είμαστε σε θέση να βασιζόμαστε περισσότερο σε αυτές όταν καλούμαστε να αξιολογήσουμε την κανονικότητα των δαπανών.

Στόχος μας είναι να εφαρμόσουμε την **προσέγγιση βεβαίωσης** σε ολόκληρη τη δήλωση αξιοπιστίας που εκδίδουμε, υπό την έννοια ότι η ελεγκτική γνώμη μας θα βασίζεται στη δήλωση (διαχείρισης και ελέγχου) της Επιτροπής.

Για το 2017, οι ελεγκτές εφάρμοσαν πιλοτικά στον τομέα της συνοχής αυτή τη νέα προσέγγιση, η οποία ανέδειξε με περισσότερη σαφήνεια τους τομείς όπου εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και σε επίπεδο κρατών μελών. Η νέα αυτή προσέγγιση συντελεί στην προαγωγή της λογοδοσίας και την περαιτέρω βελτίωση της διαχείρισης των οικονομικών της ΕΕ.

Πρόθεσή μας, σε συνέχεια της πιλοτικής εφαρμογής της, είναι του χρόνου να **διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής της** και σε άλλους τομείς δαπανών. Με τον τρόπο αυτό θα μας δοθεί επίσης η δυνατότητα να αφιερώνουμε χρόνο και πόρους σε «ελέγχους επιδόσεων» — στο πλαίσιο των οποίων ελέγχουμε αν οι πολιτικές της ΕΕ είναι αποτελεσματικές και αν, μέσω των προγραμμάτων δαπανών, τα χρήματα των φορολογουμένων αξιοποιούνται πράγματι με τον καλύτερο τρόπο. Ενδεικτικά, εξετάσαμε φέτος δύο περιπτώσεις κατά τις οποίες το κόστος μεταφοράς των προμηθειών ήταν πολύ υψηλότερο από την αξία των ίδιων των προμηθειών. Στην πρώτη περίπτωση, η μεταφορά προϊόντων αξίας 78 000 ευρώ είχε κοστίσει 152 000 ευρώ, ενώ στη δεύτερη, η μεταφορά εμπορευμάτων αξίας 70 150 ευρώ είχε κοστίσει 131 500 ευρώ. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να εξακριβώνεται ότι τα κεφάλαια δαπανήθηκαν σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, ωστόσο αυτό δεν αρκεί. Πρέπει επίσης να δίνουμε ολοένα μεγαλύτερη έμφαση στο τι έχει επιτευχθεί με τους πόρους αυτούς.

Η ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2017, μαζί με τον ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΑΚΕΛΟ ΤΥΠΟΥ, διατίθενται σε 23 γλώσσες της ΕΕ στον ιστότοπο www.eca.europa.eu.